

zůstalosti vpočtena i darování, která zůstavitel učinil mezi živými. Lze tedy nárok dítěte na započtení daru uplatnit buď za řízení pozůstalostního návrhem u pozůstalostního soudu nebo, je-li toto řízení skončeno, žalobou (srovnej rozh. čís. 9578 sb. n. s.). Podle pozůstalostních spisů nebyl dosud soudcem projednávajícím pozůstalost zjištěn skutečný stav jmění a dluhů, neboť o inventáři, sepsaném z nařízení pozůstalostního soudu kanceláří, nebylo ještě soudem s účastníky pozůstalosti jednáno. Jest tedy předčasný závěr odvolacího soudu, že pozůstalost je předlužena, jenž byl mu podkladem pro vydání zrušovacího usnesení. Poněvadž projednání pozůstalosti není dosud skončeno, jest uplatnit vpočtení darování do pozůstalosti v řízení pozůstalostním. Nejde-li o ryzí darování — jak se tvrdí i v souzeném případě — musí pozůstalostní soud prostředky nesporného řízení zjistiti, jakou hodnotou jest darování vpočísti. Podle takto zjištěné pozůstalostní podstaty se vypočte povinný díl (§ 784 obč. zák.). Bude tedy na žalující straně, by se v pozůstalostním řízení domáhala určení povinného dílu, a bude při tom zjistiti, zda a jakou částkou může býti uhrazen její povinný díl ze jmění pozůstalostního a zda a jakou částkou vyjde na prázdno. Z toho bude teprve patrné, zde vůbec a po případě jaký nárok přísluší žalující straně na doplnění povinného dílu, jehož by se mohla domáhati na obdařených (§ 951 obč. zák.). Nebyl-li však v pozůstalostním řízení povinný díl žalující strany dosud určen, a není dosud jisto, zda a pokud stačí k jeho úhradě pozůstalost (§ 951 obč. zák. »avšak pozůstalost nestačí k jeho krytí«), není tu ještě nyní zákonných předpokladů pro žalobní nárok a jest žaloba předčasnou. Ježto však napadené usnesení odvolacího soudu jest založeno na předčasném předpokladu, že pozůstalost je předlužena, a podle právního názoru tu vysloveného nebylo třeba řízení doplňovati, bylo usnesení zrušiti a usnésti se, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 11402.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Vojenské osoby, řídící jízdný silostroj ve výkonu své služby, jsou vyloučeny jako řidiči z ručení vůbec (§ 1 (2) zák.). Ručení jich nelze dovoditi ani z § 7 zák.

(Rozh. ze dne 18. února 1932, Rv I 1913/30.)

Žalobce byl přejet vojenským automobilem, jež řídil žalovaný František Ž., konající tehdy vojenskou službu. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce náhrady škody na Františku Ž-ovi a na československém eráru (na vojenské správě). Procesní soud první stolice uznal podle žaloby proti eráru, žalobu proti Františku Ž-ovi zamítl a uvedl v tomto směru v d ů v o d e c h: Soud neshledal žalobní nárok co do důvodu oprávněný proti žalovanému Františku Ž-ovi, neboť zjistil, že týž při řízení auta byl ve výkonu své služby a proto jest od ručení

po rozumu § 1 odst. (2) zákona z 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. osvobozen. Odvolací soud k odvolání žalobcovu napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Ani pokud odvolatel vytýká, že nebyl i František Ž. jako řidič vojenského automobilu uznán povinným k náhradě škody rukou společnou a nerozdílnou s čsl. erárem, není odvolání odůvodněno. Jest správné, že procesní soud pro zamítnutí žaloby ohledně žalovaného řidiče použil ustanovení odst. 2 § 1 automob. zákona. Povinnost ručební dle občanského zákona nastupuje tam, kde zákon automobilový jako novější a speciální ručení podle § 1 vylučuje, totiž v případech §§ 3, 4 a 5 téhož zákona. Zde však jde o případ ručení podle automob. zákona, totiž o úraz způsobený při jízdě osobním vojenským automobilem, tedy silostrojem zařízeným na větší rychlost než jest vytčena v § 5 téhož zákona. Žalobce sám co do ručební povinnosti ohledně obou žalovaných v žalobě se odvolává na § 1 zákona z 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. A právě v takovém případě jsou podle odst. (2) cit. § 1 osoby vojenské jako řidiči jízdného silostroje, řídí-li jej ve své službě — jak tomu bylo z souzeném případě — od povinnosti ručební osvobozeny — a to bezvýjimečně, ať úraz byl třeba jimi zaviněn, neopatrností beztrestnou nebo trestnou, neboť zákon v tom směru nerozeznává, nýbrž zní všeobecně. Motivem tohoto osvobození bylo patrně, že při silostrojích o větší rychlosti jest nebezpečí úrazu, jak zkušenost ukazovala, větší a zákonodárce proto nechtěl vojenské osoby, řídící takové silostroje ve službě, vysazovati sporům civilním se strany poškozených a uvalil ručební povinnost jen na vojenský erár, který také poskytuje dostatečnou záruku, a jemuž jen osoby vojenské v případech těch mají býti zodpovědny, kdyby služební předpisy překročily, a to podle zákonů jiných. Z ustanovení § 7 automob. zákona nelze nic proti názoru tomu vyvozovati, neboť ustanovení toto jedná jen o rozsáhlejší ručení, o větším rozsahu náhrady, než jest v § 1 zákona automobilového uveden, totiž, při škodě věcné podle § 1323 a při poranění na těle podle §§ 1325 a 1326, po případě § 1327 obč. zák., když tento větší rozsah náhrady občanský zákon stanoví, jako na příklad při poškození úmyslném podle §§ 1324 a 1331 obč. zák. V souzeném případě o úmyslné poškození nejde, nýbrž jen o neopatrnost v jízdě, pro kterou byl žalovaný brigádním soudem — jak nesporno — uznán vinným a odsouzen. Žalobce neprávem se dovolává ručení železnic, neboť toto se v mnohých směrech liší od ručení dle automobilového zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nelze souhlasiti s vývody dovolání a nelze vyhověti jeho návrhu, by byl i spolužalovaný vojenský řidič odsouzen rukou společnou a nerozdílnou se státem. Podle § 1 odst. (2) aut. zák. jsou od ručení jako řidiči osvobozeny vojenské osoby, řídily-li jízdní silostroj, konajíce službu. Historie vzniku tohoto zákonného předpisu, jak se podává z ma-

terialií zákona, jest v krátkosti tato: V první vládní osnově není zmínky o vyloučení některých osob z ručební povinnosti podle navrhovaného zákona. Ve zprávě justičního výboru poslanecké sněmovny k této první vládní předloze čís. 2068 u § 1 se uvádí, že »došlo ke kompromisu, by ten, kdo řídí silostroj ve výkonu své veřejné nebo smluvní služby, byl z ručební povinnosti vyloučen«. V důsledku toho přichází v druhé vládní osnově v § 1 odst. (2) ustanovení: »Od ručební povinnosti jako řidič jest osvobozen, kdo řídil silostroj ve výkonu své veřejné nebo smluvní služby (vertragsmässigen Dienstes), nebo ve veřejném zájmu převzaté povinnosti.« Ve zprávě komise panské sněmovny se uvádí při poradách o druhé vládní předloze tohoto zákona, že »komise se jednohlasně usnesla k odst. (2) § 1 učiniti výjimku jen pro osoby vojenské, které silostroj řídily ve výkonu své služby« a v důsledku tohoto usnesení přichází již v jejím návrhu jako druhý odstavec § 1 předpis tohoto doslovu: »Od ručební povinnosti jakožto řidiči jsou osvobozeny osoby vojenské, když řídily silostroj ve výkonu své služby«. Při speciální debatě v panské sněmovně dne 18. prosince 1907 byl tento doslov zákona jednomyslně přijat. Ve zprávě justičního výboru poslanecké sněmovny o tomto usnesení panské sněmovny k navrhovanému odst. (2) § 1 se uvádí: »Panskou sněmovnou usnesená výjimka ohledně řidičů náležejících vojenskému stavu má svůj důvod ve zvláštních poměrech vojenské služby, která ukládá osobám jí dotčeným tuto činnost a její způsob provedení zcela nezávisle na jejich vůli. Proti obecnstvu stačí úplně neobmezené ručení vojenského eráru. (Dem Publikum gegenüber ist durch die unbeschränkte Schadenshaftung des Militärärars vollauf genügt)«. Při projednávání v plenu poslanecké sněmovny nedoznal tento doslov změny a nedošlo o něm k debatě. Z toho jest zřejmo, že bylo zákonodárným úmyslem vyloučiti vojenské osoby jako řidiče, řídily-li jízdný silostroj ve výkonu své služby, z ručení vůbec, poněvadž stát sám poskytuje osobám poškozeným provozováním vojenského silostroje, řízeného vojákem, dostatečnou záruku za náhradu způsobené škody, jak jest uvedena v § 1 odst. (1) aut. zák. Dále jest vyříditi dovolání, pokud se zabývá § 7 aut. zák., na nějž klade dovolatel hlavní důraz, a z něhož se snaží dovoditi oprávněnost svého nároku proti vojenskému řidiči podle předpisů občanského zákona. Dovolatel poukazuje k tomu, že, stanoví-li zákonodárce v § 7 aut. zák., že »ustanoveními tohoto zákona není vyloučeno rozsáhlejší ručení podle obecného zákoníka občanského nebo jiných zákonů«, bylo úmyslem jeho podřaditi pod toto zákonné ustanovení všechny případy, v nichž občanský nebo jiný zákon poskytuje poškozenému výhodnější posici pro uplatnění jeho náhradních nároků, než ji poskytuje zákon automobilový a že by se při úzkém výkladu, jaký dává tomuto zákonnému ustanovení odvolací soud, vykládaje je tak, že se jím míní jen větší rozsah náhrady, posice poškozeného zhoršovala a byl by zbavován práv, jež mu až dosud poskytoval občanský zákon. I když nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že slovy »rozsáhlejší ručení« jest rozuměti p o u z e »větší rozsah náhrady«, poněvadž tento výklad přímo doslovu zákona odporuje, nelze přece dáti

za pravdu vývodům dovolání, poněvadž takové rozsáhlejší ručení, než ustanovuje automobilový zákon v § 1 odst. 1 při poranění na těle, o něž tu běží (§§ 1325 a 1326 obč. zák.), není ve příčině řidičů obsaženo ani v občanském zákoně ani v zákoně jiném. V občanském zákoně není obsaženo proto, že automobilový zákon, stanovící ručení za výsledek, jest přísnější, než občanský zákon stanovící ručení za vinu a jiného zákonného předpisu, který by se na souzený případ hodil, v tom směru není.

Čís. 11403.

K přednostnímu zástavnímu právu podle § 265 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., pokud se týče podle § 173 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. (v doslovu novely ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n.) stačí, slouží-li nemovitost p ř e v á ž n ě provozování výdělečného podniku patřícího majiteli této nemovitosti; nezáleží na tom, že nemovitost nebyla výhradně věnována provozování jeho podniku nebo pro ně schválně zařízena.

Věcné ručení podle § 265, odst. 2 a) zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., postihuje jen ideální podíl nemovitosti, patřící majiteli výdělečného podniku.

Nemocenskému pojištění přísluší přednostní právo zástavní za týchž podmínek jako výdělkové dani.

(Rozh. ze dne 19. února 1932, R I 988/31.)

V exekuční dražbě byl prodán dům, náležející spoluvlastnický Jaroslav K-ovi a Marii K-ové, v němž Jaroslav K. provozoval pekařskou živnost. Rozvrhuje nejvyšší podání přikázal soud první stolice eráru výdělkovou daň a okresní nemocenské pojišťovně pojistné příspěvky. K rekursu vymáhající věřitelky rekursní soud napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stížnost poukazuje především k tomu, že prý vydražený dům nepatřil jen Jaroslav K-ovi, nýbrž i Marii K-ové, jež prý v něm živnost neprovozovala, a daň výdělková že má přednostní zástavní právo podle § 265 zák. čís. 76/27 sb. z. a n. jen na nemovitostech, jichž jest ten, kdo živnost provozuje, vlastníkem. Jest sice správné, že podle § 265 cit. zák. vázne přednostní zákonné zástavní právo pro nedoplatky daně výdělkové na nemovitostech, sloužících výlučně nebo převážně provozování výdělečného podniku, patřícího majiteli těchto nemovitostí, z tohoto doslovu zákona nelze však dovozovati, že majitel výdělečného podniku musí býti jediným a výhradním vlastním nemovitosti. Stačí i ideální spoluvlastnictví, neboť živnost nelze na ideální části nemovitosti provozovati, a nelze proto daní postihovati jen ideální část nemovitosti, náležející spoluvlastnický majiteli živnosti. Zákon chtěl vyloučiti jen případy, kde majitel výdělečného podniku a vlastník nemovitosti jsou úplně různé osoby (na př. nájem, pacht). Stížnost, dovolávajíc se sporu C 765/28, snaží se dále dovoditi, že dům